

SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI

Ubaydullayeva Durdonaxon Ma'rufjon qizi

Farg'ona Davlat Universiteti mustaqil tadqiqotchisi

tatudurdona@gmail.com (+998910456597)

Annotatsiya: *Mazkur maqolada zamonaviy ta'lim tizimini raqamlashtirish jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning pedagogik shart-sharoitlari ilmiy-nazariy va metodik jihatdan tahlil qilinadi. Axborotlashgan jamiyat rivoji sharoitida ta'lim mazmunini yangilash, o'quvchilarning raqamli savodxonligini shakllantirish hamda ta'lim jarayonini individuallashtirishda sun'iy intellektning ahamiyati asoslab beriladi. Shuningdek, maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim tizimiga samarali joriy etish uchun zarur bo'lgan pedagogik, tashkiliy va texnologik shart-sharoitlar aniqlashtirilgan. Tadqiqot natijalari sun'iy intellekt asosidagi raqamli ta'lim muhitini shakllantirish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *sun'iy intellekt, raqamli ta'lim, pedagogik shart-sharoitlar, raqamli savodxonlik, ta'limni raqamlashtirish, innovatsion ta'lim, pedagogik texnologiyalar.*

Hozirgi kunda jamiyatning barcha sohalarida raqamli texnologiyalar keng joriy etilmoqda. Bu jarayon ta'lim tizimiga ham bevosita ta'sir ko'rsatib, uning mazmuni va shaklini tubdan o'zgartirmoqda. Ta'limni raqamlashtirish nafaqat texnologik yangilanishni, balki pedagogik yondashuvlarning ham takomillashuvini talab etadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'limni raqamlashtirishning muhim vositalaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Ular o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qilish, individual o'quv yo'nalishlarini shakllantirish, ta'lim jarayonini avtomatlashtirish hamda o'qitish samaradorligini oshirish imkonini beradi.

Shu nuqtai nazardan, sun'iy intellekt asosida ta'limni raqamlashtirish uchun zarur bo'lgan pedagogik shart-sharoitlarni aniqlash va asoslash dolzarb ilmiy muammo hisoblanadi.

Ta'limni raqamlashtirishning mohiyati

Ta'limni raqamlashtirish — bu ta'lim jarayoniga raqamli texnologiyalarni tizimli ravishda joriy etish orqali uning samaradorligini oshirish jarayonidir. Bu jarayon quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- ta'lim mazmunini yangilash;
- o'qitish metodlarini modernizatsiya qilish;
- raqamli ta'lim muhitini yaratish;
- o'quv jarayonini individuallashtirish.

Raqamlashtirish natijasida ta'lim jarayoni moslashuvchan, interaktiv va samarali shaklga ega bo'ladi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari

Sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayonida quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- o'quvchilarning bilim darajasini tahlil qilish;
- individual o'quv yo'nalishlarini shakllantirish;
- avtomatik baholash tizimini joriy etish;
- ta'lim jarayonini optimallashtirish;
- pedagogik monitoringni amalga oshirish.

Bu imkoniyatlar ta'lim sifatini sezilarli darajada oshirishga xizmat qiladi.

Pedagogik shart-sharoitlarning tahlili

Sun'iy intellekt asosida ta'limni raqamlashtirish samaradorligi bir qator pedagogik shart-sharoitlarga bog'liq.

Birinchidan, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi yuqori darajada bo'lishi zarur. Chunki zamonaviy texnologiyalarni samarali qo'llash o'qituvchining bilim va malakasiga bevosita bog'liq.

Ikkinchidan, ta'lim muhitining texnologik jihatdan ta'minlanganligi muhim ahamiyatga ega. Raqamli platformalar, elektron resurslar va interaktiv vositalar ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanishi lozim.

Uchinchidan, metodik yondashuvlarning yangilanishi zarur. An'anaviy o'qitish metodlari o'rniga interaktiv va innovatsion yondashuvlarni joriy etish talab etiladi.

To'rtinchidan, o'quvchilarning psixologik tayyorgarligi muhim omil hisoblanadi. Ularning yangi texnologiyalarni qabul qilishga tayyorligi ta'lim samaradorligiga ta'sir ko'rsatadi.

1-jadval

Shart-sharoit turi	Mazmuni	Kutilayotgan natija
Pedagogik	O'qituvchining raqamli kompetensiyasi	Ta'lim samaradorligi oshadi
Texnologik	Raqamli infratuzilma mavjudligi	Barqaror ta'lim muhiti
Tashkiliy	Ta'lim jarayonini rejalashtirish	Tizimli yondashuv
Metodik	Innovatsion metodlardan foydalanish	Bilim sifati oshadi
Psixologik	O'quvchilarning tayyorgarligi	Motivatsiya ortadi

Metodik yondashuvlar

Sun'iy intellekt asosida ta'limni raqamlashtirishda quyidagi metodik yondashuvlar muhim hisoblanadi:

- kompetensiyaviy yondashuv;
- shaxsga yo'naltirilgan yondashuv;
- faoliyatga asoslangan yondashuv;
- innovatsion yondashuv;
- integrativ yondashuv.

Mazkur yondashuvlar o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim tizimiga joriy etish o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi. O'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi, ularning raqamli savodxonligi shakllanadi.

Shuningdek, ta'lim jarayonining individuallasuvi ta'lim sifatini oshirishga olib keladi. Har bir o'quvchi o'z imkoniyatlariga mos ravishda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt asosida ta'limni raqamlashtirish zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biridir. Ushbu jarayonni samarali amalga oshirish uchun pedagogik, metodik, texnologik va tashkiliy shart-sharoitlarni yaratish zarur.

Sun'iy intellekt texnologiyalarini ta'lim tizimiga keng joriy etish orqali raqamli savodxonlikni rivojlantirish, ta'lim sifatini oshirish hamda zamonaviy kompetensiyalarga ega shaxsni shakllantirish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. — Тошкент: Ўзбекистон, 2021. — 464 б.
2. Толипов Ў.Қ., Усмонбоева М. Педагогик технологиялар назарияси ва амалиёти. — Тошкент: Фан, 2017. — 280 б.
3. Азизхўжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. — Тошкент, 2018. — 192 б.
4. Муслимов Н.А. Касбий таълим технологиялари. — Тошкент: Фан ва технология, 2019. — 320 б.
5. Полат Е.С. Современные педагогические технологии. — Москва: Академия, 2018. — 368 с.
6. Роберт И.В. Теория и методика информатизации образования. — Москва: БИНОМ, 2017. — 400 с.
7. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии. — Москва: Народное образование, 2019. — 256 с.
8. Urazmetova Sh.A. Ta'limni raqamlashtirish asoslari. — Toshkent, 2020. — 156 b.